

מימון ובנקאות

עדכוני חקיקה רגולציה ופסיקה

משרד גורניצקי | יוני 2021

חברות וחברים יקרים,

אנו שמחים להציג בפניכם את הניוזלטר המשפטי בתחום המימון והבנקאות עבור חודש **יוני 2021**. העדכון כולל סקירה תמציתית של החקיקה, הרגולציה והפסיקה המרכזיים לחודש זה בתחום המימון והבנקאות.

עו"ד אלי אליה, ראש תחום בנקאות ומימון
וצוות הניוזלטר המשפטי

עדכוני חקיקה

1. פורסמה טיוטת תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"א – 2021 ([מיזם](#))

(28.06.2021)

עדכון יחסית טכני אך בנושא 'טעון' - תזכיר החוק מבקש להאריך את הוראת השעה הקבועה בסעיף 376א לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, אשר מאפשרת מינוי נאמן שלא מתוך רשימות הנאמנים שגיבשו בהליך רב-שלבי כפי שנקבע בתקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי (כללים לעניין גיבוש רשימת נאמנים), התשפ"א-2021. תקופת תוקפה של הוראת השעה הוארכה עד לסוף שנת 2021.

2.

פורסמה טיוטת תקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי (הכשרה להתנהלות כלכלית נכונה), התשפ"א-2021 (מיום 02.06.2021)

לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, כחלק מהצו לשיקום כלכלי, יקבע בית המשפט תכנית לפירעון חובותיו של היחיד ולשיקומו הכלכלי. במסגרת הצו רשאי הוא להורות ליחיד לעבור הכשרה להתנהלות כלכלית נכונה. בהליכים שמתקיימים בהוצאה לפועל, הסמכות ניתנה לרשם ההוצאה לפועל. כמו כן, לפי החוק בית המשפט רשאי לקבוע שההכשרה תהיה תנאי לאישור הסדר חוב לפי חלק י', ורשם ההוצאה לפועל רשאי לקבוע שההכשרה תהיה תנאי לאישור הסדר תשלומים לפי פרק י"ב לחוק.

בתקנות אלה מוצע לקבוע את מסגרת ההכשרה ואת הנושאים העיקריים שבהם תעסוק. לפי החוק, ההכשרה מיועדת ליחיד אשר הנסיבות שהובילו לחדלות פירעונו מצביעות על כך שהכשרה כזו תסייע לשיקומו הכלכלי. כך, מטרת ההכשרה היא לתת בידי היחיד כלים שיסייעו לו להשתלב במרקם החיים הכלכליים לאחר תום הליכי חדלות הפירעון.

עדכוני רגולציה

1.

המפקח על הבנקים עדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 420 בנושא משלוח הודעות בתקשורת (מיום 06.06.2021)

בעקבות המהפכה הטכנולוגית בתחום השירותים הבנקאיים, התאגידים הבנקאיים מספקים את שירותיהם במגוון ערוצים. ההוראה מעדכנת רשימת נושאים בהם על התאגידים הבנקאיים לשלוח הודעות הן בערוץ תקשורת המאפשר ללקוח מעקב, שמירה והדפסה של ההודעה והן בערוץ תקשורת המאפשר מסירת הודעה באופן מידי ונגיש, כדוגמת מסרונים. בין רשימת הנושאים ניתן למצוא נקיטת פעולה משפטית כנגד לקוח, הודעת ביטול, הקטנה או אי חידוש מסגרת אשראי, הודעת קיזוז או עיכבון, הודעות לערבים, הודעה במקרה בו סורבו חמישה שיקים בחשבון ועוד. כמו כן, ההוראה קובעת כי התאגיד יפעיל כלים ממוחשבים לבקרה על התעדכנות הלקוח בהודעות שנשלחות אליו. יש לציין כי ההוראה תיכנס לתוקף ביום ה-6 ביוני 2022.

עדכוני פסיקה

עליון

1. ע"א 2929/21 יצחק חואי נ' בנק הפועלים בע"מ (כבוד השופט ע' פוגלמן, ניתן ביום: 27 במאי 2021)

השורה התחתונה:

בבקשה לעיכוב ביצוע מימוש משכנתא על נכס מסחרי או נכס להשקעה (שאינו משמש למגורים), בית המשפט יתמקד בבחינת "מאזן הנוחות" (דהיינו, מי יפגע יותר – החייב כתוצאה ממימוש המשכנתא או הנושה המובטח כתוצאה מעיכוב הביצוע של מימוש המשכנתא). בתוך כך, על המבקש להראות כי ככל שלא תתקבל בקשתו ייגרם לו נזק בלתי הפיך, אחרת ביהמ"ש ידחה את הבקשה לעיכוב ביצוע.

פסק הדין בקצרה:

- בשנת 1996 נטל המבקש את עיכוב הביצוע בתיק ("יצחק") הלוואה מבנק הפועלים ("הבנק"), על סך 5.3 מיליון ש"ח. לצורך הבטחת הלוואה, נרשמה לטובת הבנק משכנתא בדרגה ראשונה על שני נכסים בחולון ולאחר מכן נרשמה משכנתא נוספת לטובת הבנק על נכס מסחרי בראשון-לציון ("הנכס המסחרי"). לאחר שיצחק לא שילם את חובו לבנק, הבנק מימש את שני הנכסים בחולון במסגרת "הסדר פשרה".
- היות שהסכום שהתקבל בגין מכירת הנכסים בחולון לא הספיק לכיסוי החוב, הבנק מבקש גם לממש את הנכס המסחרי. לאחר סאגה משפטית ארוכה, קבע ביהמ"ש המחוזי כי ניתן לממש את הנכס המסחרי, ומכאן ערעורו של יצחק בבקשה לעיכוב ביצוע מימוש הנכס המסחרי.
- **ביהמ"ש העליון פסק כי דין הבקשה לעיכוב הביצוע להידחות**, בהתאם למבחן "מקבילית הכוחות", הקובע כי על המבקש לעכב ביצוע פסק דין להוכיח התקיימותם של שני תנאים – (1) סיכויים טובים לערעור; (2) כי "מאזן הנוחות" נוטה לטובת המבקש את עיכוב הביצוע (הפגיעה שתגרם למבקש העיכוב ביצוע כתוצאה ממימוש השעבוד גדולה מהפגיעה שתגרם לנושה המבטח כתוצאה מדחיית המימוש של השעבוד).
- ביהמ"ש קבע כי **המבחן המרכזי בבקשה לעיכוב ביצוע כמו במקרה שלפנינו הוא "מאזן הנוחות", וכן שהפגיעה במימוש נכס מסחרי אינה דומה לפגיעה במימוש נכס למגורים**. בתוך כך, ביהמ"ש קבע כי מימוש הנכס המסחרי יגרם ליצחק לנזק שהוא כספי בעיקרו, וככל שערעורו של יצחק יתקבל, הבנק יוכל לפצות את יצחק על נזקיו.

פר"ק 21-03-32925 חברת המזרח לאחזקות בע"מ נ' טלרומית יזמות בע"מ ואח' (כבוד השופטת איריס לושי-עבודי, ניתן ביום: 19 יוני 2021)

השורה התחתונה:

בית המשפט קבע כי בהליך פשיטת רגל שבו ממונה נאמן על נכסי החייב לצד נושה מובטח המבקש לנקוט בהליך עצמאי לצורך מימוש מניות משועבדות, יש למנות כונס נכסים משותף על המניות המשועבדות (מטעם הנאמן ומטעם הנושה המבטח) ולא לאפשר לנושה המבטח לנקוט בהליך עצמאי. זאת, כאשר שווי המניות המשועבדות עולה בערכו משמעותית על החוב ומדובר בהליך מורכב למימוש המניות.

פסק הדין בקצרה:

- נגד יוסף גרינפלד ("החייב"), המחזיק באמצעות חברת טלרומית יזמות בע"מ 21,264,266 מניות חברת קרדן ישראל בע"מ ("קרדן"), מתנהל הליך פשיטת רגל. בחודש ינואר 2019 אושר הסדר נושים בעניין החייב, ועו"ד שפירא מונה כנאמן לביצועו ("הנאמן"). בתוך כך סך החובות של החייב עומדים על 234 מיליון ₪, מתוכם כ-30 מיליון ₪ חוב לחברת המזרח אחזקות בע"מ ("המזרח") המבטחת באמצעות המניות של החייב בקרדן. יצוין כי שווי מניות החייב בקרדן עומד על 64-90 מיליון ₪, דהיינו גבוהה משמעותית מסכום החוב המבטח.
- הצדדים אינם חלוקים כלל בנוגע לעצם התקיימות התנאים המצדיקים נקיטה בהליך למימוש המניות המשועבדות, אלא רק לעניין זהות בעל התפקיד שיממש את המניות. בעוד הנאמן מבקש כי המימוש של המניות יתבצע על ידו ובאמצעות מינויו ככונס נכסים על המניות, המזרח והחייב ביקשו כי המימוש של המניות יעשה על ידן באופן עצמאי וללא התערבות של הנאמן.
- בכל הנוגע לדין החל, ביהמ"ש קבע כי חלים דיני אכיפת שיעבודים שקדמו לחוק חדלות פרעון ולא חוק חדלות פרעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, על כל הנפקויות שיש לכך.
- ביהמ"ש פסק כי המימוש של המניות יעשה ע"י כונס נכסים משותף, מטעם המזרח (הנושה המבטח) ומטעם הנאמן, וזאת משני טעמים:
  - א. שווי המניות המשועבדות עולה על החוב המבטח – מדובר בפער משמעותי ביותר אשר מצדיק את המינוי המשותף לצורך שמירה ודאגה לנושי החייב הבלתי מובטחים וכן על מנת לוודא כי החייב עומד בהוראות הסדר הנושים.
  - ב. מדובר במימוש מורכב המצדיק מינוי משותף – הצדדים חלוקים ביניהם בשאלות איך לבצע את המימוש של המניות (בבת אחת או לשיעורין), איך להשתמש בהפסדי מס צבורים וכו'. המורכבות הרבה במימוש המניות והמחלוקת שבין הצדדים, מחייבת את מינוי הכונס המשותף מטעם הנושה המבטח ומטעם הנאמן שידאג ליתר הנושים.

